

Op elke 1e maandag van de maand is er een hobbyavond in De Reenske Compagnie aan de Tak van Poortvlietstraat 361 te Hoogezand. Aanvang is om 19.45 uur.

De komende hobbyavond is op :

maandag 6 oktober

Vanavond komt Herman Wanningen van het waterschap Hunze en Aa's ons vertellen over de vismigratie "van 't Wad tot hartje Drenthe".

Vanwege het rechtekken en maaien van Drentse beken zijn veel inheemse vissoorten verdwenen of zeldzaam geworden. Vandaar dat er enige tijd geleden gestart is met een plan "geef Drentse beekvissen de ruimte". Dit ter verbetering van het leefmilieu van bijvoorbeeld het Bempje; de Rivierprik; de Winde; en de kleine Modderkruiper.

Voor wat er verder aan de orde komt laten we ons verrassen. Komt allen voor dit kijkje in de wateren naast de deur.

Van de voorzitter,

Vanuit hier wil ik natuurlijk Peter Wieringa feliciteren met het behalen van de eerste plaats in onze vijverkeuring. Hij gaat volgend jaar door naar de landelijke keuring, en wie weet....

Zoals jullie in het vorige boekje hebben kunnen lezen hebben we voor dit seizoen weer verschillende onderwerpen voor de hobbyavonden weten vast te leggen, alleen missen we nog de invulling voor twee avonden. Als je nou zoiets hebt van; hé, dit is misschien iets leuks voor een avond laat het ons dan even weten.

Op 18 oktober wordt weer de uitslag van de landelijke huiskeuring gehouden, met daarbij natuurlijk een aqua-terra-markt. Ook dit jaar hebben we weer een tafel gehuurd, mocht je zelf ook iets aan te bieden hebben dan kan daarvoor vast nog wel een plaatsje ingeruimd worden. Het is zo wie zo altijd een heel gezellige dag en best eens de moeite waard om er eens heen te gaan.

We kunnen weer een nieuwe instelling aan ons lijstje toevoegen waar we een aquarium gaan onderhouden. Hans was al een tijdje bezig met voorlichting en een cursus te geven in de Van Mesdagkliniek in Groningen, en het resultaat is dus nu dat ze lid worden van onze vereniging en dat Hans het aquarium mede gaat onderhouden aldaar.

Helaas zijn de vijveravonden niet het succes geworden wat we ervan gehoopt hadden, de eerste avond was er één lid aanwezig en de tweede avond drie, en beide keren waren het alleen bestuursleden. Er waren dus geen andere leden die het idee hadden van hé, laat ik ook eens gaan kijken hoe de vijver er nu in het echt eruit ziet. Jammer maar helaas, we hebben de laatste avonden maar afgeblazen.

Tot op de volgende hobbyavond.

Nico.

Van de secretaris

Je zou het een "uitslag districts keuring" avond kunnen noemen, maar de keuze van de zaal was op zijn plaats. Voor een keurings uitslag avond was de opkomst niet echt groot te noemen.

De mensen die dachten dat het een maar een matige avond zou worden kregen ongelijk. Het waren twee avonden in 1. Iedereen die er niet was heeft heel wat gemist.

De uitslag van de vijverkeuring stond op het programma. Er waren maar 5 deelnemers. Eric Boonstra (de keurmeester) stelde voor, omdat we toch genoeg tijd hadden, om de dvd en de dia's apart te draaien. Eerst de dvd en dan de dia's. Dat was een goede keus. Eric kon op zijn gemak de bewegende beelden bekijken en kon daardoor ook tijdens de beoordeling goed terugverwijzen naar de eerdere beelden. We mogen best stellen dat de tuinen met de vijvers er prachtig bij lagen. Daar zijn velen in het westen van het land, met hun kleine tuintjes, vast jalours op. Toch ging ook deze keer weer een relatief kleine vijver met de hoofdprijs slepen.

De Familie Wieringa uit Heiligerlee kwam als winnaar uit de bus en mag dus volgend jaar door naar de landelijke keuring. Omdat het seizoen van de vijver tamelijk kort is en altijd in de zomer valt is het voor de bond niet mogelijk om de landelijke keuring in het zelfde jaar te organiseren als de distrikskeuring.

Er was nog wat tijd over en daarom is aan Hans Osendarp gevraagd of hij nog wat beelden kon laten zien van zijn reis naar Colombia. Het ging over de reis van 1999, dus al een oudje, maar met een nieuw jasje (dit voorjaar zijn de opgenomen beelden opnieuw samengevoegd en op een dvd gebrand) . Hans nam ons mee naar de biotopen midden in het oerwoud. Onder begeleiding van gidsen werden allerlei beekjes en poeltjes afgezocht naar visjes. Ze werden door de bevolking voor gek versleten. Wie had er nou belang bij die kleine visjes. Als het een grote is kun je hem nog opeten maar wat moet je met dat kleine grut. Maar voor ons is het een eldorado zo vertelde Hans. We zagen ook beelden van een boottocht over een rivier. Het was laag water want het was de droge tijd in Colombia. Het zat er zo vol met vis dat je kon zien dat ze uit het water sprongen om maar snel genoeg weg te komen. Er werd veel aandacht besteed aan de biotopen en daarop volgde dan de beelden van de vissen in kleine aquaria die gevangen waren in die biotopen. Op die manier kun je de vissen zien zoals je ze ook in het aquarium ziet. De tijd was toch nog weer te kort want er was nog veel meer materiaal toen we moesten beslissen om er een einde aan te maken.

Dit jaar gaat er weer een groepje naar Colombia hebben we begrepen. Dan is Hans samen met Ernst van Genne en Bart Vries ook van de partij. Ze komen vast weer terug met nieuwe beelden en verhalen. Die kunnen we aan het einde van het seizoen allemaal horen en zien.

Pieter Medema door de afwezigheid van Nomi

Geef u nú op!

Beste aquarianen. Op zaterdag 22 november 2003 is het weer zo ver: onze lokale "strijd" om het beste aquarium van 2003.

Natuurlijk valt het met die strijd wel mee, we willen gewoon weten hoe het met ons aquarium is gesteld. Voor diegene die voorgaande jaar ook mee hebben gedaan geldt of zij hun punten aantal dit jaar kunnen verbeteren.

Zaterdag 22 november 2003 zal NBAT-keurmeester Eric Boonstra onze aquariums komen bekijken en beoordelen, laten we Eric verrassen met vele deelnemers en mooie "bakken".

Daarom, geef u massaal op bij Martin Koetze. Dit kan telefonisch op het nummer 0596 - 617530 of via een e-mailtje naar MKoetze@zonnet.nl.

We rekenen dit jaar ook op U en gaan voor minimaal 10 deelnemers, dus:

Geef u nú op!

"Voorpret" visreis Colombia

Op het moment dat u dit leest zit ik al weer enige dagen in Colombia ergens op de Amazone varende richting Peru of Brazilië. Welke kant het zal worden weet ik nog niet, daar zullen we als reisgezelschap uit moeten komen.

We zijn met een internationaal gezelschap (2 Duitsers, 1 Belg en 5 Nederlanders) op 23 september 2003 vertrokken met Air-France naar Bogota, de hoofdstad van Colombia. Vanaf Amsterdam vertrekken we, op de Duitsers na, richting Parijs om vandaar uit als totale groep door te vliegen naar Bogota.

In Bogota aangekomen zullen we door Bruno Keller worden opgehaald. Bruno is onze gastheer en heeft voor ons de gehele visreis ter plaatse geregeld. Dit betekent dat hij heeft gezorgd voor een heuse "houseboat" met twee verdiepingen en vier bemanningsleden, bestaande uit een kapitein, twee gidsen en matroos (volgens Hans een "dekzwabber") Het lijkt me voor Bruno best lastig omdat hij dit vanuit Bogota heeft moeten regelen in Leticia, zo'n 2000 km verwijderd in het uiterste zuiden van Colombia. Voor ons betekent dit na een dag acclimatiseren dat we wederom in het vliegtuig stappen om door te reizen naar Leticia. We zullen daar bijna 3 weken blijven.

Met deze "houseboat" is het de bedoeling dat we gedurende twee weken op de Amazone te varen en veel zijriviertjes te bezoeken. Hiervoor beschikken we over twee gemotoriseerde kano's. Ik stel me van die snelle kano's uit de James Bond films voor, hetgeen wel niet zo zal zijn.

Voor de laatste week is het mij nog niet duidelijk hoe en waar we die gaan doorbrengen, hopelijk toch wel met een "dakje" boven ons hoofd.

Ook de twee weken op de "houseboat" zal op een bepaalde manier wel afzien worden, stelt u

zich eens voor: 's nachts acht mannen in hangmatten in een kleine ruimte op de eerste verdieping. Hopelijk hebben mijn medereizigers een sterke blaas, want na het drinken van enkele pilsjes 's avonds blijven ze anders 's nachts naar buiten lopen voor hun plas.

Van het gehele reisgezelschap ken ik alleen Hans Osendarp en Ernst van Genne, beide ervaren Colombia-gangers, dus we zijn in goede handen. Hans en Anneke staan mij ook met goede raad en tips bij tijdens de voorbereiding van onze reis. De rest van het reisgezelschap zal ik gedurende de reis wel leren kennen.

Hans had het zo geregeld om op dezelfde dag als ik de inenting te halen, de bofkont had er maar één te gaan terwijl ze mij voor mijn gevoel aan het lekprikken waren (is natuurlijk zwaar overdreven!) Volgens de arts van de G&GD zou ik alleen van de DTP-prik gedurende enige dagen een wat stijve arm hebben, vandaar dat die maar in de linker bovenarm moest. Ze heeft wel gelijk gekregen maar de volgende avond was ik alweer in de tuin aan het "wroeten". Een klein beetje verhoging diezelfde avond en buikloop de volgende dag was het enige wat ik van de drie inenting verder heb gemerkt.

Om geen ziektes op te lopen is een goede hygiëne zeer belangrijk, dus opletten wat je eet en drinkt en verder dagelijks controleren op wondjes etc. Naast ontsmettende zeep zitten er ook betadine pleisters in mijn koffer. Ja ja ook de bekende Norit behoort tot de uitrusting. Om in geval van buikloop uitdroging te voorkomen zijn ook een aantal zakjes met zouten en mineralen gekocht.

De koffer begint al aardig vol te raken maar dat kan ook al gauw als je naast je snorkel ook een paar zwemvliezen meeneemt. Over het gewicht hoef ik me geen zorgen te maken, de koffer mag 32 kilo wegen hetgeen 7 kilo meer is dan toen we met ons gezin naar familie in Canada zijn geweest.

Ook een telescopisch spinhengeltje ontbreekt niet in de koffer, ik wil wel eens proberen om met een spinner een Piranja vangen (misschien zelfs wel voor op de barbecue).

Zoals u zult begrijpen kriebelt het momenteel al aardig, zeker nu ik dit stukje aan het schrijven ben. Ik hoop dat u allen u leuke hobbyavond heeft in oktober, wij (Hans en ik) zullen er dan niet zijn. Voor ons is dan één lange hobby-avond in de tropen bezig.

Bart Vries

Het Biotoopaquarium

Door Romain Van Lysebettens, Aquarianen Gent

De snelle evolutie in de ontwikkeling van onze hobby, zorgde ervoor dat steeds meer liefhebbers geneigd zijn om zich uit de brede waaier van mogelijkheden, toe te spitsen tot het houden van welbepaalde soorten en het uitbouwen van een goed leefbaar milieu voor die soorten. De aquariumverenigingen dragen zeker hun steentje bij en moedigen hun leden aan tot het verwezenlijken van een biotoopaquarium, of noem ik het een speciaal aquarium? Ik kan dit slechts toejuichen! Toch wil ik hier het Gezelschapsaquarium niet vergeten, daar dit in de aquaristiek een zeer nuttige betekenis heeft, namelijk het doorgroeien naar... Maar goed, het

onderwerp van dit artikel mogen we niet uit het oog verliezen.

1. BIOTOOP, wat bedoelen we daar mee?

We kunnen het omschrijven als een goed afgebakend woongebied waarin een levensgemeenschap van planten en dieren, in dit geval de vissen, voorkomen. Hierbij is de milieustructuur van dat welbepaalde biotoop van zeer groot belang op de samenstelling van de levensgemeenschap. We weten dat, indien het voedselaanbod, ruimte, zuurstof.. in één woord de levensvoorwaarden optimaal zijn, het aanbod van de soorten groot kan zijn. Het omgekeerde kan ook voorkomen en we spreken dan van een verarmd ecosysteem, zoals bijvoorbeeld een brakwaterbiotoop!

2. Nader bekeken, WAAR beginnen we mee?

We zetten eens alles op een rij. Eerst en vooral gaan we ons goed informeren. Dat kan enerzijds gebeuren via bestaande lectuur en anderzijds door liefhebbers te raadplegen, waarbij lid zijn van een aquariumvereniging de aangewezen keuze blijkt! Wat behelst nu deze informatie?

A) We doen onderzoek naar:

Het klimaat en de temperatuur, de waterwaarden en de -kwaliteit, het aanbod aan voedseldieren, het voorkomen in stromend of stilstaand water, het gedrag: vreedzaam - agressief, de leefgewoonten: schoolvorming enkeling, de bodemstructuur en het plantenbestand.

Samenvattend: hou rekening met de omstandigheden in de natuur.

Wat ook nogal vrij vlug verwaarloost wordt, zijn:

B) De technische middelen, of: ben ik wel in staat, met de in mijn bezit zijnde hulpmiddelen, het geheel te benaderen?

Water kan ik dit manipuleren om het leefmilieu min of meer te benaderen, of moet ik me houden aan de normen van het leidingwater.

Filtering: kan ik beschikken over voldoende filtercapaciteit, daarbij denkend aan een sterk bevolkte bak!

Verlichting: hoeveel uren kan/wil ik belichten? Kan ik een belichtingspatroon door middel van een schakelklok aanbrengen. Kan ik mijn lampen dimmen, zodat schichtigheid van de aquariumbewoners vermeden kan worden.

Dit hoort er ook allemaal bij beste lezer, het is niet zomaar het volgende recept:

"Men neemt een bak, giet er water en wat vissen bij en roert alles eens flink door elkaar!"

Men moet zoiets serieus overwegen en de gevolgen ervan aankunnen. Maar kom, laten we eventjes een kijkje gaan nemen in een paar biotopen. Ze allemaal neerpennen is onbegonnen werk, daarom hou ik me aan een globale voorstelling ervan, de volgende schrijvers van deze artikelreeks zullen meer de details gaan bekijken.

A. Het Regenwoud Biotoop.

Hierbij mogen we niet alleen denken aan Zuid Amerika maar ook aan Afrika en Azië. Zeer vele vissoorten voelen zich daar thuis; labyrintvissen, zalmpjes, barbelen, meervallen, tandkarpers en uiteraard cichliden. We moeten hier nochtans rekening houden met een paar niet te verwaarlozen natuurlijke omstandigheden.

Laten we bijvoorbeeld van de veronderstelling uitgaan dat ons doel het bereiken is van een Beekaquarium. Dan moeten we trachten als het ware een kopie te creëren van een langzaam

stromende oerwoudbeek, met zacht zuur water. De temperatuurschommelingen bedragen minder dan 30C , zowel overdag als 's nachts. Zorg ook voor gedempt licht; dat kan bereikt worden door dichte schaduwen te construeren. Veelal hebben deze beekjes een bodem van fijn zand samen met helder water of "witwater". Een pH van zo'n 6,3 gemeten bij 270C is O.K.

Anders ligt het als we het idee opvatten om een Regenwoudpoel te imiteren. Zulke poelen zijn nogal ondiep en op de bodem vinden we modder en afgestorven bladresten, We bevinden ons in het gebied van de "zwartwater" biotopen, pH 4,3 gemiddeld. De watertemperatuur is constant 280C, zowel aan het wateroppervlak als op de bodem.

Als decoratiemateriaal denken we in de eerste plaats voor beide speciaalaquaria aan kienhout en dit kunnen we vinden in veengronden waar deze al enkele honderden jaren zaten te wachten op veenafgraving. Ideaal materiaal dat na een grondige reinigingsbeurt en enige weken uitwateren klaar is voor gebruik! Tevens kunnen we ook gebruik maken van kalkvrij gesteente (zeker geen maansteen gebruiken!> om wat hopen en terrassen te maken.

B. De Meerbiotopen.

Automatisch zullen jullie aan de twee grote Afrikaanse slenkmeren denken, namelijk: het Malawi en het Tanganyikameer. Er is echter meer. De laatste tijd krijgen we voldoende importen uit het Victoriameer (Afrika), alsook het Nicaragua en Managuameer (Midden Amerika) te zien! De keuze ligt dus volledig in uw handen. Laat me toe hier de twee meest bekende meren te bespreken, ze behoren beide tot het Afrikaanse rifsysteem waarvan blijkt dat er nergens op deze aarde iets vergelijkbaars bestaat. Deze riffen (= een soort trog) zijn ontstaan als gevolg van natuurlijke breuken in de aardkorst. Beide binnenzeeën behoren tot de grootste, en het Tanganjikameer tot de diepste ter wereld. Daar ze dus tot hetzelfde systeem behoren, blijken er overeenkomstige zones in te bestaan, die wij dan naar eigen interesse kunnen proberen na te bootsen:

De Rotskusten: steenformatie's, sterk met algen begroeid.

Zandige kusten: zandige bodem met wat open plekken voorzien van Vallisneriavelden.

Overgangsgebieden tussen rotsen en zandkusten: wat alleenstaande rotsen op een zandige bodem met wat begroeiing van Vallisneria.

De lagunes: ondiepe gebieden met een tamelijk vuile (afval) zandbodem. Langs de oever vindt men een dichte begroeiing van riet, en in het water zelf verschillende Nymphaea soorten.

C. Het Rivierbiotoop.

Rivierbiotopen kunnen sterk verschillen van karakter.

Zandgebieden wisselen af met beplante zones en we vinden er ook gebieden waar o.a. afgestorven organisch materiaal in dikke lagen op de bodem ligt, zodat het water hierdoor aangezuurd wordt. Plaatsen die dicht bij de kust liggen worden regelmatig door de terugkerende vloed voorzien van zoutconcentratie's. We kunnen hierbij ook vermelden dat er temperatuurschommelingen optreden en in extreme gevallen (dag/nacht) verschillen gemeten werden van 27 C. Ik wil hier uw aandacht vestigen dat dit GEEN typefout is~!!

Het water zelf is niet zo doorzichtig daar de bodem veelal voorzien is van zand en afgezet sediment dat bijna voortdurend opwarrelt door de waterbeweging. Ik wil hier aantonen dat we in dit biotoop met vissen te maken hebben die een groot aanpassingsvermogen hebben. Het is ook aan te raden deze vissen een betrekkelijk groot territorium te laten uitbouwen. Dit

moet voorzien zijn van enkele hopen en nogal veel schaduwrijke plaatsen. Planten mogen gerust aangebracht worden, liefst soorten die goed gedijen in stromend water. Stroming (= waterbeweging) moet er zeker zijn en is niet te verwaarlozen, kijk maar eens naar *Phenacogrammus interruptus* (Kongozalm), die tegen de stroming in zwemmen bij het toedienen van vers water.

D. Het Brakwaterbiotop.

Een zeer interessant biotop, 'naar niet zo heel veel liefhebbers zijn geneigd er een in te richten. Nochtans moet ik hier vermelden dat we hier echt te doen hebben met een typisch biotopaquarium, ook wel eens Mangrove aquarium genoemd. Waar bevindt zich nu brakwater? Overal waar rivieren in de zee uitmonden. Het is een karakteristiek gebied, dat afwisselend droogvalt en dan terug weer onderloopt. Kenmerkend hierbij is het wisselend zoutgehalte. Onder water is er geen leven van hogere planten mogelijk, de vegetatie bestaat hoofdzakelijk uit het Mangrovebos (*Rhizophora*). Deze wortelstructuur boort zich in de zachte modderbodem en de bladgroei begint pas op 3 á 4 m hoogte. Deze bizarre worteling bezorgt aan vele vissen schuil en leefruimtes.

Tot zover mijn bijdrage. Wanneer er bij het lezen van deze tekst een idee bij jullie rijpt, dan ben ik geslaagd in mijn opzet en dat hoop ik van harte. Het welzijn van onze vissen komt hierbij steeds op de eerste plaats.

Overgenomen uit De Uitstromer